

Ultreia 68

april 2017

In deze Ultreia

- *Op zoek naar een bestuurslid*
- *Huiskamer opent*
- *Maria wandeling*
- *Ruta del Padre Sarmiento*
- *Adressen in je smartphone*
- *Internationale cursussen*
- *Schrijven over reizen*
- *Foto's voorjaarsbijeenkomst*
- *Mijn boek*
- *Salida*
- *Colofon*

Van de redactie

'Die kunnen nog wel een keer', dacht ik toen ik begin deze maand mijn wandelschoenen van vorig jaar tevoorschijn haalde. Ik moest er even uit. Na een lange googlesessie op vluchten naar Portugal en Spanje, besloot ik de trein te nemen naar Eindhoven en vanaf daar België in te lopen, over de Via Monastica. België: eigenlijk vreemder voor mij dan Spanje. Na een aangename avond in de herberg in Vessem liep ik de volgende ochtend opgewekt door het dauwgras langs het water naar Duizel. Natte voeten. Niets aan te doen, dat zou wel weer drogen.

De dag erna leken die schoenen opeens kleiner te zijn geworden, en de dag daarna nóg wat kleiner. Niet zeuren, doorlopen. Op dag vier, terwijl ik nog drie kilometer van Zichem naar Scherpenheuvel moest overbruggen, wist ik dat het echt niet meer ging. Elke stap was een marteling. Dat toegeven was misschien wel het moeilijkst: ik die altijd nog een stukje verder kan als iedereen het gehad heeft, ik die soms zo weinig begrip op kan brengen voor mensen die het zwaar hebben. Die ik, die kon echt niet meer.

Scherpenheuvel werd het eindpunt. 's Avonds kon ik me nog net van het ontvangstcentrum met de aardige paters naar het café bewegen voor een glas wijn. Opgeven is ook een kunst. Die schoenen gingen thuis meteen de vuilnis in, en ik vier Pasen met twee teennagels minder.

Goede paasdagen!

Ria Meinema

We zijn nog steeds op zoek naar een bestuurslid!

Beste medepelgrim,

Het bestuur van het Genootschap mocht vele jaren steunen op het werk van Henk van Dam als verantwoordelijk bestuurslid voor de organisatie van de halfjaarlijkse ledenbijeenkomsten en het samen met de Werkgroep Website vorm geven aan de structuur van de website en de onderliggende database.

Henk gaf medio afgelopen jaar aan zijn activiteiten voor het bestuur te willen overdragen aan een opvolger, zodat hij in november van dit jaar met een gerust hart kan vertrekken. Tineke ten Bulte nam als nieuw bestuurslid de aandacht voor de ledenvergaderingen van Henk over. Ondanks herhaalde oproepen hebben wij nog geen opvolg(st)er kunnen vinden om zijn taak voor website en database over te nemen. Dit is slechts de helft van wat Henk jaren met toewijding heeft gedaan.

Het is niet ongewoon dat vacaturemeldingen voor kennis worden aangenomen: *'Er zal wel iemand anders reageren'*. Ik denk dat Henk en de andere bestuursleden een andere reactie verdienen.

Wilde je altijd al iets terugdoen voor de ontvangen gastvrijheid en vriendschap op de camino? Dan is hier je kans. Stuur mij een mailtje om je belangstelling voor de vacature bij het bestuur kenbaar te maken (voorzitter@santiago.nl).

Het bestuur – en zeker Henk – zal gelukkig zijn met je aanmelding. De activiteiten van het Genootschap kunnen dan de komende jaren door een complete en enthousiaste ploeg worden voortgezet.

Je hoeft het niet alleen te doen! Het bestuur werkt collegiaal samen en steunt op de expertise van ieder bestuurslid. Daarnaast is er een enthousiaste en ervaren Werkgroep Website die instaat voor het praktische beheer van de database, waarop ook de website is gebaseerd.

Henks opvolg(st)er neemt de verantwoordelijkheid voor de contacten met het IT-bedrijf waar de database is gehuisvest en dat verantwoordelijk is voor de feitelijke bouw van de website. Hij/zij beschikt ook over de vaardigheid om de hoofdstructuren in een breder verband te zetten en om de werkgroep te enthousiasmeren en te steunen in het onderhoud van de content.

Dat een bestuurslid van het Genootschap het er niet even bij doet is duidelijk. Anderzijds geeft het vrijwilligerswerk ook heel veel voldoening. Samen met ruim 150 andere vrijwilligers helpen wij anderen met de voorbereiding van hun persoonlijke camino.

Met vriendelijke groet,

Joost Bol

Voorzitter Nederlands Genootschap van Sint Jacob

Huiskamer van de Lage Landen opent op 24 april

Voor het vijfde achtereenvolgende jaar opent de Huiskamer van de Lage Landen in Santiago de Compostela op maandag 24 april haar deuren. Ook dit jaar staat er weer een enthousiaste groep vrijwilligers klaar om aankomende pelgrims in Santiago te verwelkomen.

Het afgelopen jaar was de Huiskamer gehuisvest in een ruimte in de tuin van het Pelgrimbureau, maar vanaf dit jaar krijgt de Huiskamer een vaste locatie in het pelgrimskantoor. Op de eerste etage zijn inmiddels een aantal ruimtes gerenoveerd, waar verschillende landen een Huiskamer inrichten.

De taak van de gastheren en –vrouwen is het gastvrij ontvangen van, en een luisterend oor bieden aan de Nederlandstalige pelgrim. Regelmatig vinden ook anderstalige pelgrims hun weg naar de Huiskamer. De vrijwilligers staan waar nodig de pelgrims bij. De Huiskamer wil een rustpunt zijn waar mensen na hun tocht op verhaal kunnen komen, om zo bij te dragen aan een mooie aankomst in Santiago.

Belevissen van de vrijwilligers in 2016 vindt u in het [Libro d'Oro](#) op de website van het Genootschap. Er zijn door de werkgroep Huiskamer van de Lage Landen een aantal criteria opgesteld waaraan vrijwilligers die in de Huiskamer willen werken moeten voldoen. Die kun je vinden op [de pagina](#) van de Werkgroep Huiskamer van de Lage Landen.

Adres: Rúa Carretas, 33, 15705 Santiago de Compostela. De locatie van de Huiskamer vindt u [hier](#) op de website van het pelgrimskantoor. Openingstijden: dagelijks van 9.00 tot 17.00 uur, van 24 april t/m 22 oktober.

Mariawandeling naar de Sint Jan

De meimaand is Mariamaand in Den Bosch: gelovigen uit heel Europa komen dan naar de Sint Jan om het miraculeuze Mariabeeld in de kathedraal te vereren. De regio Den Bosch organiseert voorafgaand aan de pelgrimsreis op 7 mei een Mariawandeling van 15 kilometer. Vertrek is om 6.00 uur 's ochtends, vanaf De Parade, en om 10.00 uur zijn de wandelaars weer terug voor het bijwonen van de mis (voorin de kathedraal worden plaatsen gereserveerd voor de deelnemers). Je kunt je opgeven via peter@verstappen.nl. Lees [hier](#) het bijzondere verhaal over het Mariabeeld in de Sint Jan.

Ruta del Padre Sarmiento

Voor degenen met een voorliefde voor wandelen langs de kust is er een nieuwe mogelijkheid om via een heel oude route in het zuiden van Galicië naar Santiago te lopen. Johanna Nater liep vorig jaar een deel van de route.

'Tijdens een wandeling zag ik een bordje met het kruis van Santiago en de overbekende gele pijl, maar voor zover mij bekend liep daar geen camino. Daar wilde ik meer over weten en ik ben op zoek gegaan naar informatie. Al snel kwam ik erachter dat een nieuwe - maar eigenlijk eeuwenoude - route naar Santiago uitgezet werd. Het pad is nu volledig gemarkeerd: de Ruta del Padre Sarmiento.'

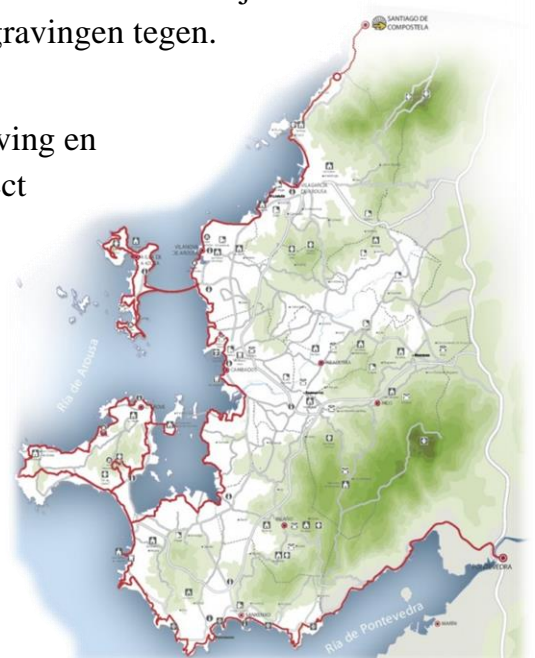
De route is genoemd naar de Benedictijn Padre Martín Sarmiento; in 1745 vertrok hij vanuit Pontevedra (gelegen op de Camino Portugués) om via de kust naar Santiago te lopen. Zijn tocht staat gedetailleerd beschreven in het boek *Viaje a Galicia*.

Het toeristenbureau van de streek O Salnés nam dit boek als uitgangspunt om de route te reconstrueren en te markeren. De Sarmiento meandert door Galicië, daarbij zoveel mogelijk de zee volgend: vaak over zandpaden en soms over het strand. Delen van de tocht lopen samen met de Variante Espiritual van de Camino Portugués die ook door dit gebied loopt. De wandelaar passeert

onder andere het klooster San Xoan de Poio, het visserplaatsje Combarro, gaat over het prachtige strand A Lanzada en over de eilanden A Toxa en A Illa. Daarbij komt hij/zij regelmatig uitkijkpunten en archeologische opgravingen tegen. Een tocht met veel cultuur en natuur dus.

De route is 190 kilometer lang. Een folder met een beschrijving en kaartjes van de negen etappes en een gps-track van het traject kun je downloaden op de [website van het toeristenbureau van O Salnés](#). Op een [website over de route](#) vind je algemene informatie. Er zijn geen albergues op het traject, maar op de website van het toeristenbureau vind je informatie over andere overnachtingsmogelijkheden in de streek. Een (toeristisch) filmpje met een impressie van het landschap vind je [hier](#). Wie nog meer informatie wil, kan bij Johanna Nater terecht: je vindt haar op de [facebookgroep](#) van het Genootschap (zoek op haar naam en stuur een persoonlijk berichtje).

Overnachtingsadressen in je smartphone

In de vorige Ulteira kondigden we aan dat er gewerkt wordt aan digitale bestanden waarmee je informatie over de overnachtingsadressen onderweg op de camino makkelijk én ultralight mee kunt nemen in je smartphone. De bestanden zijn te openen in apps als Maps.me en Google Earth, waarin je ook meteen de exacte locatie van die adressen op de kaart ziet.

Het bestand van [België](#) en een voorlopig bestand van een deel van de routes in [Frankrijk](#) staan inmiddels op de website van het Genootschap. Aan het Franse bestand wordt nog gewerkt: als je hier binnenkort gaat lopen of fietsen, check dan regelmatig de website voor de laatst bijgewerkte versie. Kijk bij bovenstaande landenpagina's (onder *De weg naar buiten* op de website van het Genootschap) bij *Downloads overnachtingen in Google Earth*.

Een uitgebreide handleiding over hoe je zowel de app als de bestanden installeert vind je [hier](#). Voor mensen die zonder smartphone gaan, zijn de gegevens ook in een pdf beschikbaar.

We hopen dat gebruikers enthousiast zijn over de bestanden. Help mee om deze te verbeteren en actueel te houden. We zien graag ieders feedback, aanvullingen en verbeteringen per e-mail tegemoet op overnachtingen@santiago.nl of via het [webformulier](#).

Wil je actief meewerken bij het maken van deze bestanden? Welkom! Stuur dan een email naar hetzelfde adres. Buen Camino!

Internationale caminocursussen in Santiago

De Universiteit van Santiago de Compostela organiseert dit jaar twee zogenaamde *Cursos Internacionales* over de camino. Doel van deze cursussen is om informatie te geven over de camino én om het Spaans van de deelnemers te verbeteren. Ze duren twee weken. Tijdens de eerste week van de cursus wordt er dagelijks in de ochtend tijd besteed aan Spaanse les en aan seminars over camino-gerelateerde onderwerpen, zoals de historie, het landschap, gastvrijheid, films, etc. In de middag staan culturele bezoeken op het programma.

In de tweede week wordt een deel van een camino gelopen. In de cursus die in mei/juni gehouden wordt is dat de Camino del Norte en in die van september/oktober de Via de la Plata.

Daarnaast verzorgt de universiteit ook een tweetal cursussen *Spaans voor hospitalero's* van een week. Deze cursussen vinden plaats in juni en oktober.

Meer informatie over de inhoud, data en kosten vind je op [de website](#) van de universiteit.

Schrijven over reizen

Schrijf je graag over je Santiago-ervaringen? En wil je weten hoe je dat nog leuker, beter, grappiger of ontroerender kunt doen? Op 7 mei geeft reisjournalist Monique van Klaveren een inspirerende workshop Schrijven over Reizen in Utrecht. Kosten: € 60. Opgeven voor 29 april. Meer informatie vind je op de [website](#) van Tekstbureau Klavertje 4.

Voorjaarsbijeenkomst in Den Bosch

Het lijkt inmiddels al weer even geleden, maar op zaterdag 18 maart vond in Den Bosch de landelijke voorjaarsbijeenkomst plaats. Een dag vol informatie, cultuur en gezelligheid. Dank aan de regio Den Bosch en al haar vrijwilligers voor een mooie dag!

Het Bestuur tijdens de Algemene Ledenvergadering

Monnik Thomas Quartier na zijn lezing

Expositie 'Tekenen op de Camino'

Het koor Mazing Joy met verhalenverteller Jan van Woerkom

Jacobus in de Sint Jan

mijn boek

Ultreia-lezers die geïnspireerd door hun pelgrimage een boek schreven, kunnen dat hier onder de aandacht brengen. Het betreft dus geen recensies van de redactie. Stuur een beschrijving van het boek (maximaal 300 woorden) naar ultreia@santiago.nl met een foto van de cover. Voor onze bibliotheek ontvangen wij graag een hard copy exemplaar: Nederlands Genootschap van Sint Jacob, Bibliotheek, Janskerkhof 28a, 3512 BN UTRECHT

¡Buen Camino! – Gabriel en Anita Martinez-Almeida *Spaans voor pelgrims en hospitalero's*

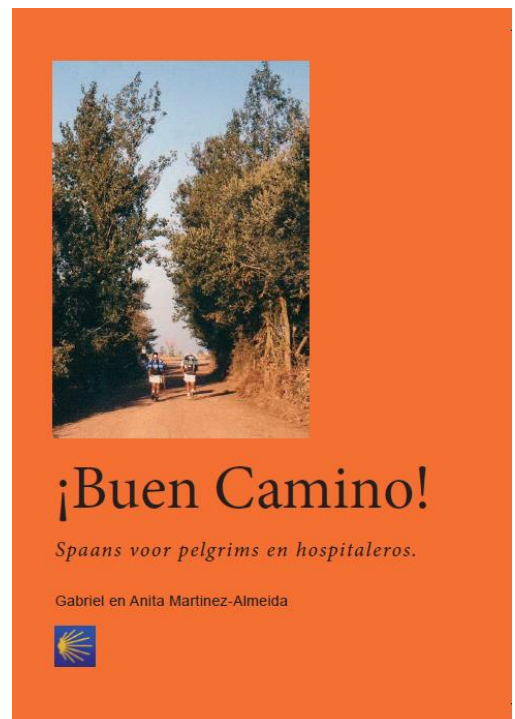
In 1998 en in 2000 liepen wij samen naar Santiago, in 2013 deden we dat samen met onze kinderen, toen 6 en 11 jaar oud.

In 2006 werd Anita door het Genootschap van Sint Jacob, regio Oost, gevraagd of ze Spaanse les wilde geven aan pelgrims die met enige basiskennis van het Spaans de Camino wilden gaan lopen. In 2015 werd ze nogmaals benaderd, en weer bleek de behoefte van pelgrims aan enige basiskennis Spaans groot. In Spaanse lesboeken ontbreken namelijk veel thema's die pelgrims van pas kunnen komen op hun route, en die hospitaleros kunnen gebruiken tijdens hun vrijwilligerswerk. Zo werd het idee geboren om een Spaans taalgidsje te schrijven.

Buen Camino is een praktische taalgids Spaans. Of je nu pelgrimeert te voet of op de fiets, of als vrijwilliger gaat werken in een herberg, de pelgrimsterminologie in deze gids zal zeker van pas komen. Hoe stel je je voor in het Spaans? Wat wordt er gevraagd bij de registratie in een herberg? Het bestellen van een pelgrimsmenu, het vragen naar de juiste weg, het laten repareren van je fiets of een zieke pelgrim begeleiden naar een dokter: al deze thema's staan in deze taalgids.

Het gidsje telt 110 pagina's, is slechts 10 bij 15 cm en weegt 80 gram, zodat het makkelijk mee te nemen is in de rugzak. Het gidsje kost 15,00 euro (inclusief de verzendkosten).

De taalgids kan besteld worden bij Gabriel en Anita Martinez-Almeida, per e-mail: 31anita8@gmail.com.

Tijd om de wenkbrauwen te laten groeien – Rob Vennix

Per fiets van Tilburg naar Santiago de Compostela

‘Na een tijdje rijden door de graanvelden, verlang ik toch weer naar de bossen. Weer dat groen om me heen, eventjes niet te ver weg kunnen kijken, nog niet de volgende klim willen zien, gewoon de verrassing. Bij deze vele vergezichten zie je al kilometers voor je de dorpjes liggen en dat herhaalt zich als je weer een dorpje nadert. Het volgende dorpje en helling is dan al weer te zien. Weet je, er is altijd wel iets, als je dagen in de bossen fietst dan is het weer het open veld waar je naar verlangt. Eindeloze einders, dat wil je dan. Vergezichten, waar je naar toe moet, maar voorlopig nog niet zult zijn. Daarom heeft men ook de verrekijker uitgevonden om goed te kunnen zien waar je nog niet bent.’

Soms zeg je wel eens wat in een vlaag van verstandsverbijstering en meestal heeft dat geen gevolgen. Deze keer is het wat anders. *‘Ik ga met de fiets naar Santiago de Compostela’*, zeg ik tegen mijn kinderen en weet dat er geen weg meer terug is als ik de verwondering in hun ogen zie.

Het wordt uiteindelijk een tocht van 2704 kilometer met mooie momenten en ontmoetingen, met afzien en overleven. Dit alles heb ik in een boek weergegeven, in mijn eigen bewoordingen en taal.

Niet uit religieuze of spirituele overwegingen ben ik aan deze tocht begonnen maar uit – laten we het zo maar noemen – ‘sportieve en curieuze’ motieven. Sportief: voor het lijf, al ben ik werkelijk het tegendeel van een sportfanaat. Curieus: voor de geest, nieuwsgierig ben ik altijd geweest, naar

geschiedenis, mensen en plaatsen. Naar één ding was ik vooral benieuwd: haal ik Santiago wel? En dan kun je maar beter op de fiets stappen en gaan...

Het boek is verkrijgbaar bij boekenbestellen.nl en elke andere boekenwinkel in het land. De prijs bedraagt € 24,95; ISBN 978-94-6345-038-6

korte berichten en weetjes

Prijs voor filmpje over Roncesvalles

Een Spaanse vierdejaars studente Journalistiek won onlangs een prijs voor het filmpje *Aquí empieza el camino* (hier begint de camino). Het Spaanstalige filmpje geeft een korte impressie van Roncesvalles, het beginpunt van de Camino Francés. Aan het woord komen een aantal pelgrims én Marisol, de receptioniste/hospitalera van de herberg in Roncesvalles, die in haar werkzaamheden bijgestaan wordt door de Nederlandse hospitalero's. Je kunt het filmpje [hier](#) bekijken.

Heilig jaar op de Camino Lebaniego

Het Franciscaner klooster San Toribio de Liébana (nabij Potés in Cantabrië) is één van de weinige pelgrimsoorden die zelf een Heilig Jaar uit kunnen roepen. Het klooster heeft dit te danken aan de *Lignum Crucis*, het bijzondere kruisreliëf dat in haar bezit is: dit zou namelijk afkomstig zijn van het kruis waaraan Jezus gestorven is. Het reliëf zorgde ervoor dat veel pelgrims op weg naar Santiago een omweg maakten via het klooster.

Het Heilig Jaar vindt plaats als het feest van San Toribio (16 april) op een zondag valt. Dit jaar is het weer zo ver. In verband met Pasen is de opening van het Heilig Jaar deze keer een week uitgesteld: op 23 april opent de bisschop van Santander de Puerta del Perdon (de deur van vergeving), en luidt daarmee een jaar van religieuze en andere activiteiten in. Op 29 april vindt er een groot openluchtconcert van Jean Michel Jarre plaats.

Voor wie San Toribio dit jaar als pelgrim wil bezoeken: de Camino Lebaniego begint op de Camino del Norte, nabij San Vicente de la Barquera. Na de Camino Lebaniego kun je je weg vervolgen via de Ruta Vadiniense. Deze komt in Mansilla de las Mulas uit op de Camino Francés. Totale afstand van de Camino del Norte naar de Camino Francés is iets meer dan 200 km. Zie voor meer info de websites over de [Camino Lebaniego](#) en de [Ruta Vadiniense](#).

Foto: Berthold Raadsen

Credenciales in het warenhuis

De kathedraal van Santiago sloot onlangs een deal met het grote warenhuis El Corte Inglés om de camino te 'promoten'. Ruim zestig filialen van de keten bevinden zich in plaatsen op de camino's in Spanje. In deze winkels zullen pelgrimspaspoorten verkrijgbaar zijn, en de passerende pelgrim kan er een stempel halen. Ook wil El Corte Inglés informatie over de camino verschaffen, lezingen en exposities organiseren en ontmoetingsruimtes voor pelgrims creëren. Daarbij wordt het commerciële belang natuurlijk niet uit het oog verloren en kan de pelgrim voor al zijn materiële behoeften in het warenhuis terecht...

Bron: [El Correo Gallego](#)

Belgische kunstenaars op de camino

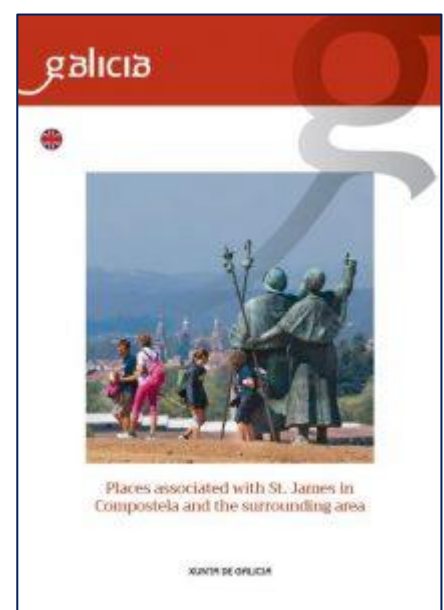
Zes Belgische kunstenaars nemen deel aan het kunstproject *El Camino – The way between two points*. De kunstenaars legden elk op hun eigen manier op verschillende tijdstippen een camino af. Een overzicht van het werk dat zij hierdoor geïnspireerd maakten vormt een reizende expositie. Tot 13 augustus is deze te zien in KADOC van de KU Leuven (Vlamingenstraat 39, Leuven). De tentoonstelling is geopend op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur en op zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Bronnen: ¡HOLA!81 en [KADOC Leuven](#)

Jacobus in en rond Santiago

De Xunta Galicia publiceerde online een Engelstalige informatieve brochure over de plaatsen in en rond Santiago die met de apostel Jacobus te maken hebben. *Places Associated with St. James in Compostela and the Surrounding Area* geeft informatie over de kathedraal, maar besteedt ook aandacht aan andere plaatsen in de stad, waaronder de toegangspoorten van de stad, Hostal dos Reis Católicos (in vroeger tijden de herberg, nu het dure hotel) en de kloosters. In de omgeving komen onder andere Monte do Gozo, Iria Flavia en Padrón aan de orde.

Het gidsje is voorzien van een kaartje zodat je alles makkelijk kunt vinden. Je kunt de brochure [hier](#) gratis downloaden.

Colofon

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website van het Genootschap: www.santiago.nl. Nieuwtjes en activiteiten van het Genootschap vind je ook op onze [facebookpagina](#). Tips en ervaringen met andere pelgrims uitwisselen kan als je lid wordt van onze [facebookgroep](#).

Redactie: Ria Meinema
Redactieadviseur: Suzanne van der Beek
Verzending: Han Lasance

De volgende Ultreia verschijnt medio mei 2017.
Wij zien uw kopij graag voor 4 mei tegemoet via
ultreia@santiago.nl

Aanwijzingen voor de auteur

Ultreia wil attenderen op allerlei aan de camino gerelateerde zaken en streeft naar korte berichten. Kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vetgedrukt, onderstreept of met kaders. Met een foto of illustratie bij het artikel zijn we ook altijd blij.

Activiteiten van derden

In Ultreia is ook plaats voor de aankondiging van activiteiten van derden. Opname in Ultreia betekent echter niet dat het Genootschap garant staat voor de kwaliteit ervan.

